

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут
бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
(Суми, 19–20 листопада 2020 року)

Суми
Сумський державний університет
2020

УДК 336.71(477)
П78

Редакційна колегія:

І. О. Школьник, д-р екон. наук, проф.
(головний редактор);
І. В. Белова, д-р екон. наук, доц., проф.;
І. І. Д'яконова, д-р екон. наук, проф.;
І. І. Рекуненко, д-р екон. наук, проф.;
С. В. Леонов, д-р екон. наук, проф.;
О. В. Кузьменко, д-р екон. наук, проф.

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 6 від 24 грудня 2020 року)*

Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи
П78 України : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-
конференції (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / Навчально-
науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного
університету. – Суми : Сумський державний університет, 2020. –
317 с.

Збірник містить тези доповідей учасників V Всеукраїнської науково-
практичної онлайн-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-
кредитної системи України» (м. Суми, 2020 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і
спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої
освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БТ «УАБС» СумДУ, 2020

5. Овчарова, Н. В. Методологічні аспекти формування облікової політики підприємства. Master's Thesis. Українська академія банківської справи Національного банку України, 2009. 110 с.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996- XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

7. Ягмур К. А. Принципи побудови облікової політики підприємства / К.А. Ягмур // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Economics/46816.doc.htm

УДК 336.71

Мартишко Марія Сергіївна,

магістратнка,

Савченко Тарас Григорович,

д.е.н., професор,

Сумський державний університет, м. Суми

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОЗОРОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

В умовах стрімких та непередбачуваних змін економічного середовища виникає потреба у формуванні актуального інформаційного забезпечення, яке зможе в повній мірі задовольнити потреби користувачів та дозволить прийняти зважені й ефективні рішення. Наразі фінансова звітність, яка раніше вважалася головним джерелом інформації про діяльність господарюючого суб'єкта, потребує структурних доповнень, що допоможуть в повній мірі відобразити усі аспекти його діяльності. Тож все частіше спостерігається підвищення інтересу до нефінансових даних, що додатково розкривають інформацію про вплив на середовище, в якому функціонує суб'єкт господарювання. Відносно новим інструментом, який поєднує в цілісну систему фінансові та не фінансові показники, є інтегрована звітність.

Виникнення даного виду звітності, зокрема, обумовлювалось процесом впровадження концепції сталого розвитку світовою спільнотою, головною ідеєю якої є збалансування економічних, соціальних та екологічних аспектів діяльності суб'єкта господарювання. Тому постала необхідність у підготовці розгорнутих та публічних відомостей, які допоможуть сформуванню дозволять відслідковувати як організація впливає на захист навколишнього середовища, вирішує соціальні питання, наскільки відкрито веде бізнес та чи прагне до стійкого розвитку.

Головні аспекти формування інтегрованої звітності відображені в Міжнародному стандарті з інтегрованої звітності [1], який в 2013 році розробила Міжнародна рада по інтегрованій звітності. Відповідно до цього документу в даному виді звітності повинна розкриватися детальна інформація за наступними елементами:

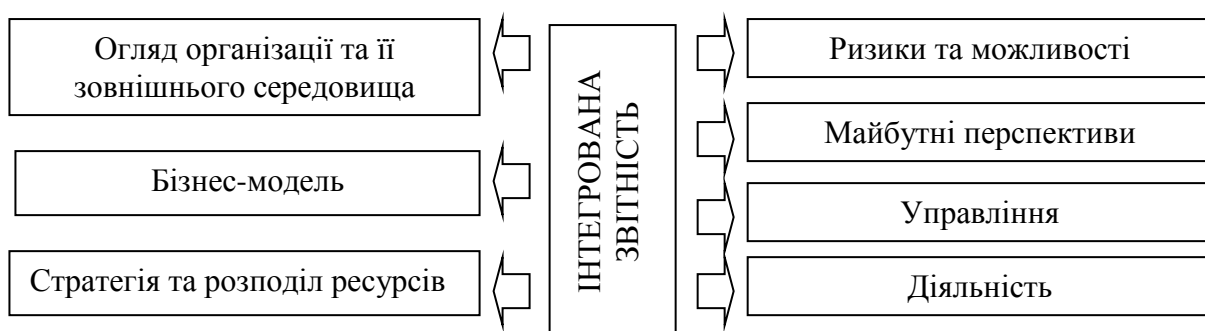

Рисунок 1. – Основні елементи інтегрованої звітності

Джерело: Сформовано авторами на основі [1]

Таким чином, інтегрований звіт є своєрідною цілісною моделлю діяльності суб'єкта, адже в ньому мають відобразитися відомості про структуру, види діяльності, положення на ринку, слабкі та сильні сторони, визначені цілі, а також план їх реалізації. Також, порівняно з формами фінансової звітності, де детально розглядається фінансовий капітал, при формуванні інтегрованого звіту перелік капіталів розширюється і додаються виробничий, людський, інтелектуальний, соціальний та природний, які виступають джерелами вигод підприємства і дають можливість оцінити його

вартість [2]. Максимальну користь від інтегрованої звітності можна отримати тільки якщо при її складанні керівництво орієнтується на принципи стратегічної спрямованості; орієнтації на майбутнє; структурованості та чіткості; своєчасності; зрозумілості та прозорості інформації. Враховуючи всі ці вимоги, компанія має сформувати достовірну звітність і таким чином задовольнити інформаційні потреби та запити зацікавлених осіб, що в свою чергу впливає на формування репутації компанії, яка є фактором конкурентних переваг на ринку [3].

Підвищення економічного добробуту є однією із цілей сталого розвитку, тому важливою умовою ефективного зростання економіки постає необхідність відкритого ведення бізнесу, яке дозволить контролювати діяльність суб'єктів та попереджувати неправомірні дії. Адже при формуванні максимально достовірних відомостей як про позитивну, так і негативну діяльність підприємства, виникає змога детальніше оцінити всі загрози та ризики. Насамперед, важливим є максимальне відображення всіх можливих ризиків, які можуть надати уявлення про ймовірність порушення законодавства, використання корупційних схем, що в сукупності можуть бути передумовами детінізації бізнесу. Тому інтегрована звітність через підвищення транспарентності може запобігати виникненню різних ризиків, зокрема пов'язаних із незаконною податковою мінімізацією та корупцією.

Особливо важливим є ведення прозорої діяльності для залучення інвестиційних надходжень. Адже в результаті опрацювання інтегрованого звіту інвестори повинні зрозуміти, що підприємство, яке свідомо та правдиво описує усі аспекти своєї діяльності керується принципами соціальної відповідальності, орієнтоване на забезпечення стійкого зростання у довгостроковій перспективі, дійсно заслуговує на довіру та є потенційним об'єктом для інвестування.

На даний момент уніфікованої форми звіту не визначено, тому керівництво самостійно формує структуру свого інтегрованого звіту, враховуючи особливості функціонування установи. На нашу думку, однією з основних проблем що стримують розвиток даного виду звітності є побоювання

керівництва, що детальне відображення діяльності може бути використане конкурентами проти організації, адже разом з загальнодоступними показниками, підприємство має публікувати частину управлінської інформації, яка зазвичай є закритою.

Однак, незважаючи на певні проблеми, впровадження інтегрованої звітності все ж таки набуває популярності. Україна також визнала Глобальні цілі сталого розвитку та зобов'язалася їх дотримуватися. Документом, який повинен враховуватись при визначенні стратегічних напрямків довгострокового розвитку нашої держави, є Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» [4]. До недавнього часу основними проблемами впровадження прозорої звітності в Україні були відсутність державного регулювання та низький рівень розуміння, прийняття та використання в поточній діяльності компаній розгорнутої не фінансової інформації [5]. Проте Урядом робляться кроки до впровадження комплексної звітності, яка інформуватиме про фінансову діяльність суб'єктів бізнесу та досягнення ними концепції сталого розвитку. Певним аналогом інтегрованого звіту в українському законодавстві виступає Звіт про управління, який відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», представляє собою «документ що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності» [6].

Таким чином, інтегрована звітність виступає новою формою комунікації із зовнішніми і внутрішніми користувачами, адже детальне висвітлення всіх аспектів функціонування господарюючого суб'єкта, дає змогу зацікавленим особам отримати повну та розгорнуту інформації для прийняття рішень. Тому її цілком можна вважати інструментом, що забезпечує прозоре ведення бізнесу організації, результатом чого є зростання рівня довіри до підприємства, підвищення конкурентоспроможності та зниження різноманітних ризиків, зокрема, пов'язаних із тінізацією діяльності. Все це, в свою чергу, впливає на збалансований розвиток економіки та суспільства.

Дослідження виконане у рамках держбюджетної науково-дослідної роботи №0120U100473 «Формування інструментарію детінізації економіки України на основі каузального моделювання траєкторій взаємодії фінансових посередників».

Список використаної літератури:

1. The International <IR> Framework URL: <https://integratedreporting.org/wpcontent/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>.
2. Костюченко В.М. Інтегрована звітність як інноваційна модель звітності корпоративних підприємств України. В.М Костюченко, Н.В Богатир. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 8. 2015. С. 1126-1130.
3. Smolennikov, D., Kostyuchenko, N. (2017). The role of stakeholders in implementing corporate social and environmental responsibility. Business Ethics and Leadership, 1(1), 55-62. Doi: 10.21272/bel.2017.1-07
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Редакція від 14.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
5. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна». URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>
6. Makarenko, I., Sirkovska, N. (2017). Transition to sustainability reporting: evidence from EU and Ukraine. Business Ethics and Leadership, 1(1), 16-24. Doi: 10.21272/bel.2017.1-02